

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму «Правоохоронна діяльність»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю К9 Правоохоронна діяльність галузі знань К Безпека та оборона
Пенітенціарної академії України

Освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти (далі – ОПП), розроблена Пенітенціарною академією України, спрямована на підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні професійні завдання у сфері правоохоронної діяльності, забезпечення публічної безпеки та правопорядку, охорони прав і свобод людини й громадянина, а також протидії правопорушенням.

З позиції представника практичної сфери правоохоронної діяльності важливим є те, що зміст ОПП орієнтований не лише на засвоєння теоретичних положень, а й на формування здатності застосовувати норми матеріального та процесуального права у конкретних професійних ситуаціях. Такий підхід відповідає характеру сучасної правоохоронної діяльності, у межах якої від працівника вимагається належний рівень правової підготовки, уміння аналізувати обставини правопорушень, правильно застосовувати законодавство та приймати обґрунтовані процесуальні й службові рішення.

Окремо треба відзначити змістове наповнення ОПП освітніми компонентами кримінально-правового профілю. Важливе місце серед обов'язкових компонентів займає навчальна дисципліна «Актуальні проблеми кримінального права України». Її включення до програми магістерського рівня є доцільним з огляду на необхідність поглиблення знань здобувачів щодо сучасних проблем застосування кримінального законодавства, кримінально-правової кваліфікації діянь та правильного тлумачення положень кримінального закону. Для працівників правоохоронних органів відповідні знання мають безпосереднє практичне значення під час виявлення ознак кримінальних правопорушень, їх документування та прийняття передбачених законом рішень.

Позитивно оцінюється також наявність у програмі освітнього компонента «Практика кримінального процесу: вітчизняні реалії та міжнародні стандарти». Поєднання поглибленої кримінально-правової підготовки з вивченням сучасної практики кримінального процесу сприяє формуванню комплексного підходу до протидії кримінальним правопорушенням. Для майбутніх працівників правоохоронних органів важливо не лише правильно визначити кримінально-правову природу відповідного діяння, а й забезпечити законність подальших процесуальних дій та прийнятих рішень.

Заслужовує на увагу і включення до ОПП дисципліни «Кримінально-виконавче право України: поглиблений практичний курс». Її вивчення забезпечує розуміння особливостей безпосередньої реалізації кримінальної відповідальності, виконання кримінальних покарань, правового статусу осіб, які перебувають у місцях позбавлення волі, а також взаємодії правоохоронних органів з органами та установами кримінально-виконавчої системи. Така підготовка має міжвідомче значення та розширює професійну компетентність майбутнього фахівця правоохоронної сфери.

Важливою складовою програми є можливість індивідуалізації професійної підготовки через вибіркові освітні компоненти. Зокрема, практичну цінність для здобувачів, орієнтованих на протидію злочинності, мають дисципліни «Аналіз та прогнозування злочинності», «Антикорупційні студії», «Міжнародно-правове та кримінальне процесуальне регулювання співробітництва з іноземними державами», а також «Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності». Поєднання зазначених напрямів дозволяє розширити професійний інструментарій здобувача та сформувати здатність використовувати аналітичні, правові й інформаційні підходи у протидії злочинності.

Окремо потрібно відзначити взаємозв'язок кримінально-правової підготовки з програмними компетентностями та результатами навчання. ОПП передбачає здатність здобувачів застосовувати норми матеріального і процесуального права, виявляти та аналізувати причини й умови вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень, забезпечувати законність і правопорядок, а також вживати заходів щодо запобігання,

виявлення та припинення правопорушень. Така сукупність компетентностей відповідає комплексному характеру діяльності сучасного правоохоронця.

Позитивної оцінки заслуговує також передбачена ОПП практична підготовка обсягом 10 кредитів ЄКТС. Її поєднання з теоретичними та професійно орієнтованими освітніми компонентами створює можливість для закріплення здобутих знань безпосередньо у професійному середовищі. Важливо, що програмні результати навчання передбачають не лише знання законодавства, а й уміння аналізувати практичні ситуації, приймати рішення, використовувати інформаційні ресурси та взаємодіяти з іншими суб'єктами правоохоронної діяльності.

Слід позитивно оцінити й те, що ОПП передбачає формування у здобувачів здатності аналізувати умови та причини вчинення правопорушень, прогнозувати розвиток дій правопорушників, визначати шляхи запобігання правопорушенням та використовувати сучасні інформаційні технології, бази даних і спеціалізоване програмне забезпечення. Це створює необхідне підґрунтя для підготовки фахівців, які можуть застосовувати не лише нормативно-правові, а й аналітичні інструменти у професійній діяльності.

Загалом структура ОПП є логічною та дозволяє поєднати фундаментальну правову підготовку з набуттям спеціальних компетентностей, необхідних для виконання професійних завдань у правоохоронній сфері. Особливо важливим є поєднання кримінально-правової, кримінально-процесуальної, кримінально-виконавчої, адміністративно-правової та практичної складових підготовки, що забезпечує комплексне бачення здобувачами механізмів протидії правопорушенням та забезпечення правопорядку.

Водночас, враховуючи динамічний характер криміногенної ситуації в нашій державі, постійне оновлення кримінального та кримінального процесуального законодавства, судової практики і практики діяльності правоохоронних органів, доцільним є подальше систематичне оновлення змісту відповідних освітніх компонентів з урахуванням актуальних потреб практичної діяльності.

Висновок. Освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти Пенітенціарної академії України має чітку професійну спрямованість, містить належну кримінально-правову та кримінально-процесуальну складову, забезпечує поєднання теоретичної, практичної та аналітичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Зміст ОПП відповідає потребам сучасної правоохоронної діяльності в Україні та передбачає формування компетентностей, необхідних для застосування норм кримінального, кримінального процесуального, кримінально-виконавчого та іншого законодавства у професійній діяльності, запобігання, виявлення та припинення правопорушень, а також прийняття обґрунтованих правових і управлінських рішень.

Таким чином, за результатами ознайомлення з освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю К9 Правоохоронна діяльність галузі знань К Безпека та оборона Пенітенціарної академії України, вважаю її такою, що відповідає сучасним вимогам до професійної підготовки фахівців правоохоронної сфери в Україні, та рекомендую до затвердження та подальшої реалізації.

Начальник відділу дізнання
ГУНП в Чернігівській області
полковник поліції

Віталій БРАТОЧКІН

« 25 » 08 2026 р.